

Datum van inontvangstneming : 20/01/2017

Zaak C-641/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 december 2016

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 november 2016

Verzoekende partijen:

Tünkers France

Tünkers Maschinenbau GmbH

Verwerende partij:

Expert France

[*omissis*]**COUR DE CASSATION**

Openbare terechtzitting van **29 november 2016**

[*omissis*]

[*omissis*]

DE COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE, FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE [Franse hoogste rechterlijke instantie, kamer voor handels-, financiële en economische zaken] heeft het volgende arrest gewezen:

Op het cassatieberoep ingesteld door:

1°/ de vennootschap Tünkers France, [*omissis*],

2°/ de vennootschap Tünkers Maschinenbau GmbH, [*omissis*] (Duitsland),

tegen het arrest van de Cour d'appel de Paris [hof van beroep te Parijs] van 19 juni 2014 [*omissis*], in het geding tussen hen en de vennootschap Expert France, [*omissis*],

verweerster in cassatie;

Ter ondersteuning van hun cassatieberoep voeren verzoeksters één cassatiemiddel aan dat als bijlage bij dit arrest is gevoegd;

[*omissis*]; **[Or. 2]**

De COUR, [*omissis*] ter openbare terechtzitting van 18 oktober 2016 [*omissis*];

[*omissis*]

Tweede onderdeel van het enige middel:

Gezien artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

Overwegende dat, volgens het bestreden arrest (Parijs, 19 juni 2014), dat is gewezen op contredit [een procedure waarin een beslissing omtrent de bevoegdheid van de rechter wordt bestreden; hierna: „contredit”], de rechtbank te Darmstadt (Duitsland) bij vonnis van 14 juli 2006 een insolventieprocedure heeft geopend ten aanzien van de vennootschap naar Duits recht Expert Maschinenbau GmbH (hierna: „Expert Maschinenbau”), waarbij een bewindvoerder werd aangewezen; dat deze op 13 september 2006 een voorlopige overeenkomst heeft gesloten met de vennootschap naar Duits recht Tünkers Maschinenbau GmbH (hierna: „Tünkers Maschinenbau”), overnamekandidaat voor de aandrijvingsactiviteiten, afdeling „P”, van Expert Maschinenbau; dat Tünkers Maschinenbau op 19 september en 24 en 27 oktober 2006 rechtstreeks de klanten heeft aangeschreven van Expert France, de Franse dochteronderneming van Expert Maschinenbau en de exclusieve dealer van haar materialen in Frankrijk, waarbij zij hun verzocht hun bestellingen in het vervolg bij Tünkers Maschinenbau te plaatsen; dat de bewindvoerder bij een onherroepelijke handeling van 22 september 2006 de afdeling „P” heeft overgedragen aan de vennootschap naar Duits recht Wetzel Fahrzeugbau GmbH, onderdeel van Tünkers Maschinenbau; dat Expert France op 25 februari 2013 Tünkers France en Tünkers Maschinenbau heeft gedagvaard voor de Tribunal de commerce de Paris [handelsrechtbank te Parijs], omdat zij aansprakelijk zouden zijn voor oneerlijke mededinging door haar klanten over te nemen; dat de verwerende vennootschappen op grond van artikel 3 van verordening (EG) nr. 1346/2000 [van de Raad] van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures [PB 2000, L 160, blz. 1] de bevoegdheid van de aangezochte rechter hebben betwist en hebben gesteld dat de rechtbank te Darmstadt bevoegd was; dat aangezien de Tribunal de commerce de Paris hun exceptie van onbevoegdheid bij vonnis van 8 november 2013 had afgewezen, Tünkers France en Tünkers Maschinenbau een contredit-procedure hebben inleid; dat de Cour d'appel bij het bestreden arrest de vordering

op contredit heeft afgewezen en de zaak heeft terugverwezen naar de Tribunal de commerce de Paris; **[Or. 3]**

Overwegende dat ter ondersteuning van hun cassatieberoep Tünkers France en Tünkers Maschinenbau aanvoeren dat de rechtsvordering die het gevolg is van het geven van een beslissing die rechtstreeks voortvloeit uit een insolventieprocedure, en er nauw bij aansluit, uitsluitend onder de bevoegdheid valt van de rechtbank welke die procedure heeft geopend; dat zij menen dat dat het geval is bij een vordering, al dan niet gekwalificeerd als een vordering uit onrechtmatige daad, waarbij degene aan wie in het kader van een insolventieprocedure een bedrijfsonderdeel is overgedragen, wordt verweten zich ten onrechte te hebben voorgedaan als de exclusieve distributeur van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen, daar het alleen staat aan de rechtbank waarvoor de insolventieprocedure aanhangig is om vast te stellen wat de overdracht omvat; dat zij eraan herinneren dat Tünkers Maschinenbau heeft aangevoerd dat het op grond van de tijdelijke overeenkomst van 13 september 2006, bevestigd bij de definitieve overeenkomst van 22 september daaropvolgend, was dat de door Expert Maschinenbau vervaardigde producten van afdeling „P” haar exclusief werden aangeboden om ze in de handel brengen en dat Tünkers Maschinenbau hieruit heeft afgeleid dat Expert France het recht van exclusief dealerschap dat haar in het kader van de insolventieprocedure was overgedragen, betwistte; dat zij van mening zijn dat de Cour d’appel artikel 3 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van 29 mei 2000 heeft geschonden door de Tribunal de commerce de Paris aan te wijzen als bevoegd om over deze vordering te beslissen, terwijl alleen de rechter die de insolventieprocedure heeft geopend, bevoegd was om te beslissen op de vraag of de cessionaris zich ten onrechte heeft voorgedaan als de exclusieve dealer van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen;

Overwegende dat deze grief een vraag betreft naar de internationale bevoegdheid van de rechter van de lidstaat op het grondgebied waarvan de primaire insolventieprocedure is geopend om te beslissen over een aansprakelijkheidsvordering in verband met oneerlijke mededinging, met betrekking waartoe verzoeksters tot cassatie aanvoeren dat deze rechtstreeks voortvloeit uit die insolventieprocedure en er nauw mee samenhangt;

Overwegende dat, wat betreft het vaststellen welke rechter bevoegd is, artikel 3, lid 1, van de verordening het volgende bepaalt: „De rechters van de lidstaat waar het centrum van de voornaamste belangen van de schuldenaar gelegen is, zijn bevoegd de insolventieprocedure te openen. Bij vennootschappen en rechtspersonen wordt, zolang het tegendeel niet is bewezen, het centrum van de voornaamste belangen vermoed de plaats van de statutaire zetel te zijn”;

Overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, tegenwoordig Hof van Justitie van de Europese Unie, van oordeel is (arrest van 12 februari 2009, C-339/07, [Christopher Seagon/Deko Marty Belgium NV,] punt 21) dat, rekening houdende met het nuttig effect van verordening

nr. 1346/2000, artikel 3, lid 1, van deze verordening aldus moet worden uitgelegd dat de lidstaat op het grondgebied [**Or. 4**] waarvan de insolventieprocedure is geopend, op grond van deze bepaling eveneens internationaal bevoegd is om kennis te nemen van vorderingen die rechtstreeks uit deze procedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen;

Overwegende dat in de cassatieprocedure de vraag aan de orde is, of deze vordering tot aansprakelijkheid op grond van oneerlijke mededinging zich laat lezen als een vordering volgens het gemene recht, die niets te maken heeft met de door de rechter te Darmstadt geopende primaire insolventieprocedure, of dat zij, daarentegen, behoort tot de categorie van vorderingen die rechtstreeks uit die procedure voortvloeien en er nauw mee samenhangen, en onder de bevoegdheid van die rechtbank valt;

Overwegende dat deze vraag derhalve dient te worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie;

OM DEZE REDENEN:

Wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Dient artikel 3 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures aldus te worden uitgelegd dat de aansprakelijkheidsvordering waarbij de cessionaris van een bedrijfsonderdeel dat in het kader van een insolventieprocedure is overgenomen, wordt verweten zich ten onrechte te hebben voorgedaan als de exclusieve distributeur van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen, uitsluitend tot de bevoegdheid behoort van de rechtbank die deze insolventieprocedure heeft geopend?”

[*omissis*] [**Or. 5**]

MIDDEL IN DE BIJLAGE bij het onderhavige arrest

Middel aangevoerd door SCP Gatineau et Fattaccini, avocat aux Conseils, namens Tünkers France en Tünkers Maschinenbau GmbH

Bij het bestreden arrest IS TEN ONRECHTE de door TÜNKERS FRANCE en TÜNKERS MASCHINENBAU op 8 november 2013 bij de Tribunal de commerce de Paris ingediende contredit afgewezen en de zaak naar dit Tribunal terugverwezen voor de voortzetting van het geding ten gronde [*omissis*];

OP GROND VAN DE MOTIVERING DAT „het contredit van Tünkers France en Tünkers Maschinenbau met redenen is omkleed, dat dit binnen twee weken na het vonnis van 8 november 2013 aan de Tribunal de commerce de Paris is overgelegd en dat het dus ontvankelijk is; overwegende dat verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures volgens

overweging 6 ervan tot doel heeft de rechterlijke bevoegdheid te regelen van de lidstaten van de Europese Unie voor het openen van een insolventieprocedure en de beslissingen die rechtstreeks uit die insolventieprocedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen; overwegende dat Tünkers Maschinenbau en Tünkers France in hun contredit aangeven dat zij niet de contractuele, laat staan de statutaire, relaties hebben overgenomen die hebben kunnen bestaan tussen Expert Maschinenbau en haar dochteronderneming Expert France; dat laatstgenoemde zelf aanvoert dat haar vorderingen voor de Tribunal de commerce de Paris geen enkel verband houden met de overeenkomst tot overdracht die tot stand is gekomen tijdens de afwikkeling van de insolventieprocedure voor de rechter in eerste aanleg te Darmstadt; dat in werkelijkheid Expert France zich beroept op fouten die, mocht blijken dat daarvan sprake is, buitencontractuele verantwoordelijkheid meebrengen voor degene of degenen die deze fouten heeft of hebben gemaakt; dat zij, in plaats van Tünkers Maschinenbau te verwijten dat deze een overeenkomst inzake exclusief dealerschap zou hebben geschonden, dat die twee vennootschappen zou hebben gebonden op grond van tijdens de insolventieprocedure gesloten overeenkomsten, zich slechts erop beroept dat Tünkers Maschinenbau door middel van oneerlijke werkwijzen de klanten van Expert France zou hebben doen geloven dat zij een dergelijke overeenkomst van exclusief dealerschap bezat; dat onderhavig geding derhalve geen enkel rechtstreeks verband houdt met de voorwaarden voor het openen, het afwickelen of het beëindigen van de insolventieprocedure van Expert Maschinenbau, die hangende is voor de Duitse rechter, en dat de bevoegdheidsbetwisting, het contredit, van Tünkers France en Tünkers Maschinenbau moet worden afgewezen; overwegende dat de artikelen 89 en 90 van de code de procédure civile [Frans wetboek van burgerlijk procesrecht] niet moeten worden toegepast en dat het geding zal worden verwezen naar de Tribunal de **[Or. 6]** commerce de Paris, dat territoriaal bevoegd is, opdat de zaak daar wordt voortgezet; *[omissis]*”;

EN OP GROND VAN DE EVENTUEEL [UIT HET VONNIS VAN DE TRIBUNAL DE COMMERCE DE PARIS] OVERGENOMEN MOTIVERING DAT „het door verweersters aangevoerde middel betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van de voorwaarden voor overdracht van de activa van EXPERT MASCHINENBAU GmbH door de curator onder auspiciën van het kantongerecht, afdeling insolventie, te DARMSTADT (BRD); overwegende dat artikel 16 van de door verweersters bedoelde verordening (EEG) 1346/2000 betrekking heeft op de voorwaarden voor bevoegdheid in insolventieprocedures en dat in casu de betrokken partijen op de datum van de dagvaarding solvabel waren en dit nog steeds zijn; overwegende dat artikel 46 van de code de procédure civile bepaalt dat de eiser in zaken betreffende onrechtmatige daad en in zaken met betrekking tot exclusiviteitsovereenkomsten (Chambre commerciale van 19 juli 1988: Bull. civ. IV nr. 257), naar keuze de zaak aanhangig kan maken bij de rechter van de plaats van het schadebrengende feit of bij die in het arrondissement waar de schade zich heeft voorgedaan; dat deze mogelijkheid niet wordt gegeven naar gelang de plaats van het hoofdkantoor van de eiser, maar met inachtneming van de plaats waar de schade zich daadwerkelijk heeft voorgedaan;

dat in casu de laakbare handelingen betrekking hebben op het verlies door eiser van zijn Franse klanten en op zijn vordering op grond van artikel 1371 van de code civil [Frans burgerlijk wetboek] aangaande een exclusiviteitsovereenkomst met betrekking tot zijn dealerschap in Frankrijk; de Tribunal zich bevoegd verklaart en de exceptie van onbevoegdheid van TÜNKERS France en TÜNKERS MASCHINENBAU GmbH afwijst”;

1. TERWIJL een rechtsvordering die het gevolg is van het geven van een beslissing die voortvloeit uit een insolventieprocedure, en er nauw bij aansluit, uitsluitend onder de bevoegdheid valt van de rechtbank welke die procedure heeft geopend; dit het geval is bij een vordering – al dan niet uit onrechtmatige daad – waarbij degene aan wie in het kader van een insolventieprocedure een bedrijfssonderdeel is overgedragen, wordt verweten dat hij zich ten onrechte heeft voorgedaan als de exclusieve distributeur van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen en daarbij de overdracht uitbreidt, daar het alleen aan de rechtbank waarvoor de insolventieprocedure aanhangig is, staat om vast te stellen wat de overdracht omvat; het in casu ter zitting is komen vast te staan dat EXPERT FRANCE TÜNKERS MASCHINENBAU verweet haar klanten te hebben doen geloven dat zij over een exclusieve dealerschapsovereenkomst beschikte en daarmee verder ging dan de overdracht van het bedrijfssonderdeel waartoe was besloten in het kader van de insolventieprocedure die door het Amstgericht [rechter van eerste aanleg] te Darmstadt (BRD) was geopend ten aanzien van de vennootschap naar Duits recht EXPERT MASCHINENBAU; de Cour d’appel artikel 3 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 heeft geschonden door te bevestigen dat de Tribunal de commerce de Paris bevoegd was om over die vordering te beslissen, met als reden dat EXPERT FRANCE zich ertoe beperkte te verwijzen naar het feit dat TÜNKERS MASCHINENBAU haar klanten zou hebben doen geloven dat zij beschikte over een overeenkomst met betrekking tot het exclusieve dealerschap van de artikelen [Or. 7] die door de schuldplichtige vennootschap werden vervaardigd, terwijl alleen de rechter die de insolventieprocedure had geopend, bevoegd was om te beslissen over de vraag of de cessionaris zich ten onrechte had voorgedaan als de exclusieve distributeur van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen en daarbij de overdracht uitbreidde;

2. TERWIJL, subsidiair, de Cour de cassation aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de vraag voorlegt of artikel 3 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 aldus moet worden uitgelegd dat een rechtsvordering – al dan niet uit onrechtmatige daad –, waarbij degene aan wie in het kader van een insolventieprocedure een bedrijfssonderdeel is overgedragen, wordt verweten dat hij zich ten onrechte heeft voorgedaan als de exclusieve distributeur van de door de schuldenaar vervaardigde artikelen en daarbij de overdracht uitbreidt, uitsluitend onder de bevoegdheid valt van de rechtbank welke die procedure heeft geopend, daar het alleen staat aan de rechtbank waarvoor de insolventieprocedure aanhangig is om vast te stellen wat de overdracht omvat.